

Pilot Parket CVOM – Halt

Pedagogische begrenzing

rijden zonder rijbewijs

17 juli 2019 - 1 januari 2021

Grensoverschrijdend gedrag aanpakken in het verkeer

Sinds juli 2019 werkt Parket CVOM met Halt samen aan het tegengaan en begrenzen van het rijden zonder rijbewijs door minderjarigen. In de regio Midden-Nederland krijgen jongeren die rijden zonder rijbewijs in een pilot de kans te leren van hun fouten. Tijdens de pilot wordt in plaats van een strafbeschikking (geldboete) de Halt-interventie opgelegd bij overtreding van artikel 107 Wegenverkeerswet 1994 (rijden zonder rijbewijs) en artikel 110 Wegenverkeerswet 1994 (rijden zonder rijbewijs, te jong om een rijbewijs te kunnen hebben). Het gaat om jongeren tussen de 12 en 18 jaar die deze feiten bekend hebben en instemmen met de Halt-interventie. Ook moet het gaan om first offenders. Tot 1 december 2020 zijn er 976 jongeren naar Halt verwezen, waarvan 825 jongeren de Halt-interventie hebben afgerond. De pilot loopt tot 1 januari 2021.

Minderjarigen die rijden zonder rijbewijs: een maatschappelijk probleem

Jaarlijks rijden veel jongeren zonder rijbewijs, met name op scooters maar soms ook in een auto. Op jaarbasis wordt voor deze verkeersovertredingen door het Parket CVOM in ruim 4.000 zaken aan minderjarigen een strafbeschikking opgelegd. Dit verkeersgedrag zorgt voor gevaarlijke situaties in het verkeer, waarbij jongeren zich onvoldoende bewust zijn van de ernst en mogelijke gevolgen. Uit onderzoek is bekend dat jongeren van 10 tot 17 jaar door hun lichamelijke en geestelijke ontwikkeling meer aangetrokken zijn tot gevaarlijke uitdagingen. Ze zijn gevoeliger voor groepsdruk

en hebben minder zelfcontrole en overzicht dan oudere adolescenten (18 tot 24 jaar)¹. Ook in het verkeer is dit terug te zien. Behalve in de lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van pubers, liggen de verklaringen daarvoor ook in meer blootstelling aan gevaar en een gebrek aan ervaring. In deze leeftijdsfase leggen jongeren immers steeds grotere afstanden in het verkeer af en krijgen ze nieuwe vervoerswijzen tot hun beschikking.

De ernst en omvang van het rijden zonder rijbewijs door jongeren is de reden voor de pilot. Met de insteek deze jongeren (en hun ouders) zich bewust te laten worden van de ernst en mogelijke gevolgen.

¹SWOV(2012). Riskant verkeersgedrag onder pubers. SWOV-factsheet, augustus 2012. SWOV, Leidschendam.

Wat houdt de Halt-interventie in?

De jongere krijgt een Halt-interventie van ongeveer acht uur en heeft twee tot drie gesprekken bij Halt. De jongere gaat aan de slag met:

- het maken van leeropdrachten gericht op: reflectie (op het verkeersgedrag), groepsinvloed en/of toekomst;
- het maken van een oefenexamen verkeer;
- het aanbieden van excuses aan ouders en/of degene van wie de jongere de scooter/auto heeft geleend (zonder toestemming);
- het schrijven van een bedankbrief aan de officier van justitie voor de kans bij Halt;
- een eventuele werkopdracht indien sprake is van recidive.

In de interventie staan jongeren stil bij het belang zich te houden aan de verkeersregels. En krijgen ze geen aantekening op het strafblad (uittreksel justitiële documentatie).

Citaat uit een bedankbrief aan de officier van justitie

Het rijden zonder rijbewijs is strafbaar omdat je dan niet verzekerd bent en ook de regels niet goed kent waar je aan moet voldoen. Dus als je iemand of jezelf aanrijdt of zelf verongelukt, ben je niet verzekerd voor de verzekering en moet jij of je ouders alle schade zelf vergoeden. Doordat ik zonder rijbewijs heb gereden, vertrouwen mijn ouders mij minder. Ik heb geleerd dat ik een brommer meteen moet verzekeren. Ik heb ook geleerd dat het rijden zonder rijbewijs goed fout kan gaan. Omdat als ik iemand had aangereden, ik hier lang voor had moeten betalen. Ik heb het meest geleerd om snel mijn rijbewijs te gaan halen om te voorkomen dat dit nog eens gebeurt. Deze Halt straf heeft mij geleerd om te voorkomen dat dit nogmaals zal gebeuren in de toekomst. Ik heb ook echt niet meer op een scooter of een brommer gereden sindsdien. Ik ben het Openbaar Ministerie er heel erg dankbaar voor dat ik nu geen strafblad krijg voor deze boete, maar er met een Halt straf vanaf kom. Door de opdrachten heb ik er goed over na kunnen denken. Dank u wel!

Pilotervaringen: wat zat er 'achter' het rijden zonder rijbewijs?

In de pilot is door Halt-medewerkers nagegaan en besproken met de jongeren en hun ouders welk gedrag nu 'achter' de strafbare feiten zat. Er is ingegaan en gereflecteerd op het (achterliggende) gedrag van de jongeren. Met name bleek:

- ondoordacht en impulsief gedrag van jongeren passend bij het uitproberen van nieuwe dingen en het op zoek zijn naar een bepaalde kick, spanning en/of status;
- het hebben of zoeken naar een makkelijk alternatief c.q. gemakzucht;
- groepsinvloed (bijvoorbeeld het gezamenlijk uitproberen of het aanbod van een vriend om te rijden zonder rijbewijs).

Wat betekent de Halt-interventie voor ouders?

Halt hecht veel belang aan ouderbetrokkenheid. De ouder-kind relatie is een cruciale factor in de ontwikkeling van jongeren. Ouders zijn aanwezig bij een of twee Halt-gesprekken met hun kind.

Hun kind houdt een interview met hen over het verkeersgedrag (rijden zonder rijbewijs) en verkeersregels.

Samen met de Halt-medewerker bespreken ouders hoe het verder gaat, eventueel benodigde hulpverlening (inclusief een mogelijke doorverwijzing) en een vooruitblik op de toekomst van hun kind. Er wordt hierbij ook gesproken over afspraken over het verkeersgedrag van hun kind in de toekomst.

De pilot in cijfers

Tot 1 december 2020 zijn er **976** jongeren naar Halt verwezen. **826** daarvan waren jongens en **150** daarvan waren meisjes.

De gemiddelde leeftijd van naar Halt verwezen jongeren die reden zonder rijbewijs is **15,8** jaar.

Resultaten verwijzingen:

- Positief afgerond: **772** zaken **79,1%**
- Negatief afgerond: **53** zaken **5,4%**
- Niet in behandeling genomen: **36** zaken **3,7%**
- Lopende zaken: **115** zaken **11,8%**

Lik op stuk reactie: gemiddeld genomen werd de Halt-interventie tijdens de pilot afgerond binnen **40** dagen.

Vergelijkend recidive-onderzoek

Parket CVOM heeft de recidive vergeleken van jongeren die na het rijden zonder rijbewijs een OM-straftbeschiikking (geldboete) hebben gekregen en betaald en jongeren die bij overtreding naar Halt zijn verwezen en de Halt-interventie positief hebben afgerond. Dit onderzoek ziet op de vergelijking van twee keer 80 zaken uit dezelfde periode in dezelfde gemeente. Uit de vergelijking volgt dat het percentage jongeren dat recidiveert na doorverwijzing naar Halt iets lager uitvalt (6 %) dan het percentage jongeren dat een OM-straftbeschiikking heeft opgelegd gekregen (11 %).

Evaluaties en feedback

Tijdens de pilot zijn er evaluaties gehouden onder jongeren, hun ouders en Halt-medewerkers. Hun ervaringen en feedback?

- Jongeren geven aan te leren van de Halt-interventie. Ze vertellen meer te hebben stil gestaan bij hun eigen gedrag en te begrijpen waarom het niet mag. Jongeren beoordelen de Halt-interventie met een gemiddeld cijfer van een 7,5.
- Ouders geven aan dat hun kind heeft geleerd van de Halt-interventie. Ze verwachten dat hun kind niet zo snel meer opnieuw zal rijden zonder rijbewijs en ervaren dat hun kind door de Halt-interventie meer is gaan nadenken over zijn of haar gedrag en de gevolgen. Ouders beoordelen de Halt-interventie gemiddeld met een 8,1.
- Halt-medewerkers benoemen dat de gesprekken en het maken van de leeropdracht leidt tot meer besef, bewustwording en inzicht. Wanneer jongeren al bezig zijn met hun rijbewijs of deze inmiddels hebben behaald, ervaren Halt-medewerkers een minder groot leereffect.

Verbeterpunten

Bij een eventueel vervolg van de pilot is het van belang dat wordt gekeken naar de inrichting van een werkproces met de mogelijkheid tot rechtstreekse verwijzing door politie. Ook kan een bespoediging van het traject plaatsvinden als Halt direct kan beschikken over de contactgegevens van de jongere en ouders. Bij een eventuele bestending van deze lijn zal tevens gekeken moeten worden naar aanpassing van de huidige regelgeving.

Een voorbeeld uit de pilot

Sam komt met zijn ouders bij Halt nadat hij op de scooter van zijn zus heeft gereden. Zowel Sam als zijn ouders vinden de verwijzing naar Halt overdreven. Ze bagatelliseren het grensoverschrijdende verkeersgedrag van Sam. Na het startgesprek en het maken van de leeropdrachten verandert de houding. De Halt-medewerker krijgt een ander gesprek met Sam over het grensoverschrijdende gedrag. In het eindgesprek geven Sam en ouders aan dat ze toch wel iets hebben geleerd en nu anders naar het verkeersgedrag van Sam kijken. Sam is zich bewust geworden van zijn fout. Hij belooft dat hij zijn rijbewijs gaat halen. Anderhalve maand na het eindgesprek bij Halt belt Sam op. Hij heeft zijn rijbewijs gehaald. En stuurt als bewijs hiervan een screenshot aan de Halt-medewerker. Sam is oprecht dankbaar voor de interventie en blij dat hij deze kans heeft gekregen. Hij kijkt positief terug op de interventie en de gesprekken.

Meer informatie

Voor meer informatie over de pilot 'Pedagogische begrenzing rijden zonder rijbewijs' kunt u met Halt bellen 088 - 115 35 00 of een mail sturen naar info@halt.nl

